

НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
“ОКОЛНАТА СРЕДА - СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ”

представяне на петгодишния доклад-оценка SOER 2015 на Европейската агенция по околна среда
и Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда - 2015 г.

Политики и мерки по опазване чистотата на атмосферния въздух в България

*Иван Ангелов,
директор на дирекция „Опазване чистотата на въздуха“, МОСВ*

София, 06 юни 2015 г.

Изпълнителна агенция
по околна среда

Европейска агенция
по околна среда

Министерство на
околната среда и водите

Политика по управление на качеството на атмосферния въздух

Политиката по управление качеството на атмосферния въздух в България:

- Провежда се от Министерството на околната среда и водите.

Политика по управление на качеството на атмосферния въздух

Законодателство:

1. Закон за опазване чистотата на въздуха;
2. Подзаконови нормативни актове:
 - За управление качеството на атмосферния въздух (КАВ);
 - За ограничаване на емисиите от неподвижни източници;
 - За контрол на качеството на течните горива;
 - За изпълнение на задълженията на страната в рамките на Виенската конвенция за защита на озоновия слой и др.

Намаляване на емисиите на вредни вещества

Намаляване на емисиите на вредни вещества:

- Директива 2001/81/ЕС и Директива 2010/75/ЕС;
- Гьотеборгски протокол към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния.
- *Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух.*

Намаляване на емисиите на вредни вещества

Вредни вещества	Емисии за 1990г.	Емисии за 2007г.	Емисии за 2013г.
NO _x	264.10 kt	166 kt	122.57 kt
NM _{VO} C	598.49 kt	103.4 kt	88.83 kt
SO _x	1098.98 kt	819.5 kt	193.97 kt
NH ₃	112.81 kt	52.3 kt	30.50 kt

Намаляване на емисиите на вредни вещества

Емисии на вредни вещества от големите горивни инсталации 2008 – 2013г.:

Замърсител	Емисии 2008 г. (t/y)	Емисии 2009г. (t/y)	Емисии 2010г. (t/y)	Емисии 2011г. (t/y)	Емисии 2012г. (t/y)	Емисии 2013г. (t/y)
1	2	3	4	5	6	7
Серен диоксид	594 399	426 160	363 682	344 505	238 213	116 666
Азотни оксиди	66 129	54 538	53 997	56 783	46 394	36 847
Прах	18 549	14 402	14 426	11 511	6 315	4 478

Намаляване на емисиите на вредни вещества

Няма правопрпорционална връзка между намаляването на емитираните вредни вещества и качеството на въздуха в страната – общото намаление на емисиите не води до еквивалентно подобряване на качеството на въздуха.

Качество на въздуха – законодателна рамка, права и задължения

Задължения на отделните субекти във връзка с процесите по управление на КАВ:

- На държавата – законодателство, управление, контрол, емисии от индустриални източници;
- На местните органи за самоуправление – изготвяне и изпълнение на програми за КАВ.

Програми за качество на атмосферния въздух

Програми за КАВ:

- 2001 г. – създадени са райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) и тяхната категоризация в зависимост от степента на замърсяване;
- 2003-2004г. – изготвени са първите общински програми за КАВ;
- 2010г. – извършена е актуализация на програмите;
- В момента – извършва се нова актуализация.

Програми за качество на атмосферния въздух – текущо състояние

Основен проблем с КАВ на национално ниво:

- Непостигане на нормите за съдържание на фини прахови частици

Тенденция:

- Намаляване на броя на превишенията и на стойностите на средногодишната концентрация

Програми за качество на атмосферния въздух – текущо състояние

Резултати:

- От 37-те ПМ, през 2014г. в сравнение с 2011 г. – **намаляване на броя на превишенията на средноденонощната норма в 27** , в 7 броя на превишенията на практика е непроменен, като само в 2 има увеличен брой превишения;
- За първите три месеца на 2015 г., в 9 станции са **регистрирани под 20 превишения на средноденонощната норма;**

Програми за качество на атмосферния въздух – текущо състояние

- Средногодишна концентрация е намалена в 28 АИС през 2014г. в сравнение с 2011 г., в 6 е на практика непроменена и само в 3 е регистрирано повишаване;
- Измерената средногодишна концентрация е намалена през споменатия период между 4% и 56%;
- От 37-те ПМ, през 2014г. в 10 пункта средногодишната концентрация е била под установената норма (40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). В други 10 тя е под 45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Само в 8 ПМ е измерена средногодишна концентрация над 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Програми за качество на атмосферния въздух – текущо състояние

Причини за положителните тенденции:

- положени усилия на всички нива;
- изпълнение на мерки от общинските програми, за които е осигурено финансиране;
- изпълнение на мерки в рамките на различни финансови инструменти, включително със средства от оперативните програми, финансирани от структурните и кохезионни фондове на ЕС.

Качество на атмосферния въздух – настоящи и бъдещи действия

Приложените/прилаганите мерки са изчерпали до голяма степен своя ресурс.

Какво е планирано:

1. Промяна на Закона за чистотата на атмосферния въздух. Очаквани резултати от промяната на закона:

- възможност за прилагане на допълнителни мерки от страна на общините за подобряване на качеството на въздуха;
- Засилен контрол от страна на централната власт по отношение избора и прилагането на мерки от общинските власти;

Качество на атмосферния въздух – настоящи и бъдещи действия

2. Преглед на сега действащите общински програми за КАВ. Прегледът ще бъде финансиран по Ос 5 на Оперативна програма „Околна среда“

Цели:

- да бъдат подпомогнати общините при избора на адекватни мерки;
- изготвяне на анализ на състоянието на проблема с цел разработването на национална програма за качество на въздуха.

Качество на атмосферния въздух – настоящи и бъдещи действия

Националната програма трябва да бъде адресирана към онези проблеми, които общинските власти не са в състояние да решат самостоятелно.

3. Финансиране на мерки по Ос 5 на ОПОС – дейности за подобряването на качеството на въздуха, адресирани главно към двата източника с основен принос към замърсяването – битовото отопление и транспорта

Качество на атмосферния въздух – настоящи и бъдещи действия

4. Междуведомствени работни групи:

- За ограничаване използването на предоставяните като целева помощ за отопление средства за закупуване на нискокачествени твърди горива;
- За извършване на промени в законодателството, с оглед ограничаване на съдържанието на сяра и пепел във въглищата и брикетите, които се продават за битово отопление на населението.

В заключение

1. В резултат на прилагането на законодателството по опазване чистотата на въздуха страната няма хронични проблеми с:

- наднормени емисии на вредни вещества;
- постигане и спазване на почти всички показатели за качество на въздуха. Единствено изключение – фините прахови частици.

2. Няма единствена и още повече – еднократна мярка, прилагането на която да реши проблема ФПЧ.

3. Няма възможност този проблем да бъде решен, без да бъде включен на видно място в дневния ред на обществото.

НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

“ОКОЛНАТА СРЕДА - СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ”

представяне на петгодишния доклад-оценка SOER 2015 на Европейската агенция по околна среда
и Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда - 2015 г.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Изпълнителна агенция
по околна среда

Европейска агенция
по околна среда

Министерство на
околната среда и водите